Dosarul nr. **2a-1109/24** judecătoria Edineț (Sediul Briceni)
Judecător Polina Dolghieri

D E C I Z I E
04 martie 2025

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord
În componenţa
Preşedintele ședinței, judecător Stanislav Grosu
Judecătorii Alina Țihonschi, Radu Holban

examinând, în procedura cererilor cu valoare redusă, cererea de apel declarată de avocatul Caduc Marina în interesele lui Lavric Igor împotriva hotărârii judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 01 aprilie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Agenția Teritorială Nord a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină către Lavric Igor cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală, prin care acțiunea a fost admisă,-

a c o n s t a t a t:

Pretențiile reclamantului:

La data de 06.12.2024 Agenția Teritorială Nord a Campaniei Naționale de Asigurări în Medicină a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Lavric Igor cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalităților aferente.

În motivarea acțiunii a indicat că, compania Naţională de Asigurări în Medicină (CNAM), fondată la 07 septembrie 2001 prin HG nr. 950 cu privire la fondarea CNAM, prin intermediul Agenţiei Teritoriale Nord (AT Nord) reprezentată de către Nelea Rotaru, director AT Nord, transferată în funcţie conform ordinului directorului general al CNAM nr. 304-c din 17.12.2021, a înaintat prezenta cerere de chemare în judecată privind încasarea primei de asigurare obligatorie de asistenţă medicală şi a penalităţilor aferente de la Lavric Igor.

În baza Legii cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală nr. 1593-XV din 26.12.02 anexa nr. 2 punct 1, lit. b) fondatorii de întreprinderi individuale, au obligaţia de a achita prima de asigurare în sumă fixă.

Pârâtul deţine statutul - fondator de Gospodărie Ţărănească, fapt confirmat prin extrasul de pe pagina web al Serviciului Fiscal de Stat, care este atribuit la categoria de plătitori în sumă fixă, şi se asigură în mod individual, şi care la momentul înaintării prezentei acţiunii are statut fiscal activ.

Totodată art. 13 a Legii nr. 1353-XIV din 03.11.2000 privind gospodăriile ţărăneşti (de fermier), specifică înregistrarea Gospodării ţărăneşti: „Gospodăria ţărănească va fi înregistrată de către fondatorul ei la primăria unităţii administrativ-teritoriale de nivelul întâi în a cărei hotare el deţine teren”.

Art.2 punct. 1 Legea nr. 1353-XIV din 03.11.2000 privind gospodăriile ţărăneşti (de fermier): „Gospodăria ţărănească este o întreprindere individuală, bazată pe proprietate privată asupra terenurilor agricole. De asemenea art. 3 a aceleiaşi legi prevede Statutul juridic al gospodării ţărăneşti expusă în punctul 1: „Gospodăria ţărănească are statut juridic de persoană fizică. Conform art 22, al. 1 a Legii nr. 1593-XV din 26.12.02, -

persoanele fizice incluse la începutul anului de gestiune în una din categoriile de plătitori prevăzute la anexa 2 vor achita integral o primă de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă până la data de 31 martie a anului de gestiune.

Conform art. 5 Legea nr. 1353-XIV din 03.11.2000 privind gospodăriile ţărăneşti (de fermier)- mărimea primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală se calculează de către Ministerul Sănătăţii, conform prevederilor art. 17 din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală, nr.1585, şi se aprobă anual prin Legea fondurilor obligatorii de asistenţă medicală.

Legea Fondurilor Asigurărilor Obligatorie de Asistenţă Medicală pentru anul 2021, nr. 256 din art.4, alin. 2 a stabilit prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă în mărime de 4 056,00 lei, care urma să fie achitată până la data de 31 martie a anului de gestiune. Legea Fondurilor Asigurărilor Obligatorie de Asistentă Medicală pentru anul 2022, nr. 207 din art.4, alin. 2 a stabilit prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă în mărime de 4 056,00 lei, care urma să fie achitată până la data de 31 martie a anului de gestiune.

Legea Fondurilor Asigurărilor Obligatorie de Asistenţă Medicală pentru anul 2023, nr. 358 din art.4, alin. 2 a stabilit prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă în mărime de 12 636,00 lei, care urma să fie achitată până la data de 31 martie a anului de gestiune.

Totodată, potrivit prevederilor alin. 1 art. 30 a Legii Fondurilor Asigurărilor Obligatorie de Asistenţă Medicală pentru anul 2023, neachitarea în termen a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală atrage după sine calcularea unei majorări de întârziere în proporţie de 0,1% din suma debitoare pentru fiecare zi de întârziere.

Reieşind din prevederile art, 17 alin. 1 Legii nr. 1593-XV din 26.12.2002 evidenţa corectitudinii virării în termen la contul Companiei Naţionale de Asigurări în Medicină a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă şi aplicarea penalităţilor şi sancţiunilor contravenţionale conform prevederilor Codului Contravenţional al Republicii Moldova se efectuează de către agenţiile teritoriale ale Companiei Naţionale de Asigurări în Medicină.

În temeiul HG 1246 din 19.12.2018 Regulamentul privind acordarea/suspendarea statutului de persoană asigurată în sistemul asigurării obligatorii de asistenţă medicală mecanismul de calculare a primei de AGAM în sumă fixă şi penalităţilor aferente, precum şi de identificarea persoanelor neasigurate obligate să se asigure în mod individual.

Termenul de prescripţie extinctivă pentru stingerea primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală şi a penalităţilor aferente este de 3 ani, conform alin. (4), art.7 din Legea nr.1593 din 26.12,2002.

Conform datelor din Sistemului Informaţional Automatizat „Asigurarea Obligatorie de Asistenţă Medicală” sistem înregistrat cu nr. de înregistrare 0000074-001 din data de 20.08.2013 în Registrul de evidenţă al operatorilor de date cu caracter personal al Centrului Naţional pentru Protecţia Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova, („S.I.AOAM”) s-a constatat că Lavric Igor *****nu şi-a onorat obligaţiunea prevăzută de legislaţie de a achita prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală pentru anii

2021-2023 în termenul legal stabilit. Regimul juridic al „SI AOAM” este reglementat de lit. k, pct. 11 din Statutul Companiei Naţionale de Asigurări în Medicină, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 156 din 11.02.2002, cu modificările şi completările ulterioare (CNAM are dreptul să administreze şi să dezvolte sisteme informaţionale pe domeniile de activitate şi să asigure securitatea lor). Depistând neonorarea obligaţiilor de către pârât, potrivit lit. h), art 166 din CPC RM Agenţia a remis în adresa acestuia notificarea cu nr. 06-19-347 din 18.09.2023 sub formă de scrisoare recomandată cu aviz de recepţie întru soluţionarea cazului de neachitare în termen a primei de asigurare obligatorie de asistenţă medicală pe cale amiabilă și perfectării documentelor în vederea respectării legislaţiei din domeniul asigurării obligatorii de asistenţă medicală.

Primind notificarea, fapt confirmat prin semnarea avizului de recepţie, la data stabilită pârâtul nu s-a prezentat, fapt ce a servit drept motiv de adresare în instanţa de judecată.

Prin prisma celor expuse mai sus, AT Nord a CNAM a stabilit că pârâtul Lavric Igor *****înregistrează următoarele datorii faţă de fondurile asigurării obligatorii de asistenţă medicală pentru anii 2021- 2023 compusă din:

Pentru anul 2021: datoria constituie 5 171,40 lei, ce rezultă din prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută în mărime de 4 056,00 lei, stabilită de art. 4 alin. (2) din Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistenţă medicală pe anul 2021, nr. 256 din 16.12.2020, scadenţa fiind de la 01 aprilie 2021 inclusiv, penalitatea pentru 275 zile în sumă de 1 115,40 lei (4 056,00 iei x 0,1% = 4 056,00 lei/zi; perioada 01.04.2021-31.12.2021 = 275 zile; 275 x 4, 056 lei/zi = 1 115,40 lei).

Pentru anul 2022; datoria constituie 5 171,40 lei, ce rezultă din prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută în mărime de 4 056,00 Iei, stabilită de art. 4 alin. (2) din Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistenţă medicală pe anul 2022, nr. 207 din 06.12.2021 şi penalitatea pentru 275 zile în sumă de 1 115,40 lei, scadenţa fiind de la 01 iunie 2022 inclusiv; (4 056,00 lei x 0,1% = 4 056,00 lei/zi; perioada 01.04.2022 - 31.12.2022= 275 zile; 275x 4 056,00 lei/zi = 1 115,40 lei).

Pentru anul 2023 datoria constituie 15 693,91 lei, ce rezultă din - prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă valoare absolută în mărime de 12 636,00 lei, potrivit prevederilor art.4, alin.2 din Legea Fondurilor Asigurărilor Obligatorii de Asistenţă Medicală pentru anul 2023, nr. 358 din 22.12.2022, şi penalitatea calculată după scadenţa perioadei de achitare a primei de AOAM în sumă de 3 057,91 lei, începând cu data de 01.04.2023 până la data înaintării prezentei acţiuni; (12 636,00*0,1%=12 636,00 lei/zi; 242 zile* 12 636,00 lei= 3 057,91*lei).

Reprezentantul Agenției Teritoriale Nord a Campaniei Naționale de Asigurări în Medicină, Nelea Rotaru a solicitat încasarea forţată din contul pârâtului Lavric Igor *****prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală pentru anul 2021 în sumă de 4 056,00 lei şi a penalităţii aferente pentru neachitarea în termen a primelor deasigurare obligatorie de asistenţă medicală în mărime de 0,1% din suma datoare pentru fiecare zi de întârziere - care la momentul depunerii cererii constituie sumă de 1 115,40 lei – 5 171,40 lei; pentru anul 2022 în sumă de 4 056,00 lei şi a penalităţii aferente pentru eachitarea în

termen a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în mărime de 0,1% din suma datoare pentru fiecare zi de întârziere - care la momentul depunerii cererii constituie sumă de 1 115,40 lei – 5 171,40 lei; pentru anul 2023 în sumă de 12 636,00 lei şi a penalităţii aferente pentru neachitarea în termen a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în mărime de 0,1% din suma datoare pentru fiecare zi de întârziere - care la momentul depunerii cererii constituie sumă de 3 057,91 lei – 15 693,91 lei, total pentru anii 2021, 2022, 2023 - 26 036,71 lei în beneficiul CNAM AT Nord.

La data de 19 martie 2024, cu numărul de intrare 7707, prin intermediul secției de evidență și documentare procesuală a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din partea reclamantului a parvenit cererea de majorare a pretențiilor, solicitând majorarea acțiunii cu suma de 360 lei, cu modificarea cerințelor indicate în cererea de chemare în judecată, prin care a solicitat încasarea din contul pârâtului a cheltuielilor suportate pentru citarea publică în sumă de 360 lei și examinarea cauzei în lipsa reclamantului, la cerere fiind atașată copia din ziarul „Moldova Suverană” nr. 8 din 01.03.2024, și factura fiscală seria/numărul EAM 000875363 din 29.02.2024 eliberată pentru suma de 360 lei.

Poziţia instanţei de fond:

Prin hotărârea judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 01 aprilie 2024:

✓ s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Agenția Teritorială Nord a Campaniei Naționale de Asigurări în Medicină împotriva lui Lavric Igor cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalităților aferente;

✓ S-a încasat de la Lavric Igor în beneficiul Agenției Teritoriale Nord a Campaniei Naționale de Asigurări în Medicină, prima de asigurare obligatorie de asistență medicală: pentru anul 2021 în sumă de 4 056,00 lei, penalitatea pentru neachitarea în termen a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 0,1% din suma debitoare pentru fiecare zi de întârziere în mărime de 1 115,40 lei, pentru anul 2022 în sumă de 4 056,00 lei, penalitatea pentru neachitarea în termen a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 0,1% din suma debitoare pentru fiecare zi de întârziere în mărime de 1 115,40 lei, pentru anul 2023 în sumă de 12 636,00 lei, penalitatea pentru neachitarea în termen a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 0,1% din suma debitoare pentru fiecare zi de întârziere în mărime de 3 057,91 lei, și cheltuielile de judecată pentru publicarea citației publice în sumă de 360 lei, în total suma de 26 396,71 lei;

✓ S-a încasat de la Lavric Igor în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 1 091,43 lei.

Solicitarea apelantului:

La data de 30 aprilie 2024, avocatul Caduc Marina în interesele lui Lavric Igor a depus apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, consideră hotărârea nefondată, solicită admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată să fie respinsă.

Potrivit art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

După cum a fost indicat mai sus, apelantul Lavric Igor a depus cerere de apel la 30.04.2024, contestând hotărârea Judecătoriei Edineț, (sediul Briceni), dispozitivul căreia a fost pronunțat la 01.04.2024. Astfel, Colegiul atestă și constată, că apelul a fost declarat în interiorul termenului acordat de lege.

Argumentele părţilor:

În motivarea apelului, apelantul a menţionat că partea reclamantă a omis să indice în acţiune că drept urmare a notificării nr. 06-19-347 din 18.09.2023, pârâtul-apelant a expediat în adresa acesteia răspunsul din 24.09.2023 (confirmarea se anexează la cererea de apel) prin care a informat Agenţia că de o perioadă de 7 ani de zile este stabilit cu domiciliul peste hotarele ţării şi Gospodăria Ţărănească nu activează. De asemenea, în acelaşi răspuns s-a informat că pământul care este deţinut de către Lavric Igor este dat în arendă.

Stabilește că prin aceeași scrisoare, apelantul a solicitat să fie informat care este procedura de soluţionare a situaţiei în asemenea circumstanțe (în cazul în care este stabilit cu domiciliul peste hotare şi pământul este transmis în arendă).

Prin răspunsul nr.06.04.1959 din 04.10.2023, Agenţia a reiterat poziţia anterioară din notificare şi a indicat că pârâtul deţine statut de persoană neasigurată, iar Gospodăria Ţărănească are statutul activ.

Circumstanţele menționate sunt în contradicţie, or, în corespundere cu art.13 a Legii nr. 1353-XIV din 03.11.2000 privind gospodăriile ţărăneşti (de fermier): art.2 alin. (1) gospodăria ţărănească este o întreprindere individuală, bazată pe proprietate privată asupra terenurilor agricole (denumite în continuare terenuri) şi asupra altor bunuri, pe munca personală a membrilor unei familii (membri ai gospodăriei ţărăneşti), având ca scop obţinerea de produse agricole, prelucrarea lor primară, comercializarea cu preponderență a propriei producţii agricole., art. 3 „Gospodăria ţărănească are statut juridic de persoană fizică.

În cazul în care unicul fondator şi membru al Gospodăriei Ţărăneşti se află de mai mulţi ani peste hotarele ţării, este evident că aceasta este inactivă, or nu se încadrează în caracteristicile prevăzute de art. 2 alin.(l) al Legii precitate - munca personală a membrilor gospodăriei ţărăneşti, obţinerea de produse agricole, prelucrarea lor primară şi comercializarea cu preponderenţă a propriei producţii agricole.

Consideră că circumstanţele descrise demonstrează că Gospodăria Ţărănească „Lavric Igor" este inactivă, iar partea reclamantă a fost informată despre acest fapt până la intentarea acţiunii.

Susţine că cererea de chemare în judecată înaintată de Agenţia Teritorială Nord a Companiei Naţionale de Asigurări în Medicină către Lavric Igor privind încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anii 2021-2023 şi a penalităţilor aferente este neîntemeiată or, în această perioadă apelantul nu a aparţinut nici unei categorii de plătitori în sensul art. 4 alin.(2) al Legii cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală nr. 1593-XV din 26.12.2002 şi Anexei nr. 2 a acestei Legi.

La examinarea acţiunii în fond, nu s-au luat în consideraţie circumstanţele sus-citate, respectiv, concluziile primei instanţe expuse în hotărâre sunt în contradicţie cu

circumstanţele cauzei, considerând că hotărârea instanţei de fond este neîntemeiată și urmează a fi casată.

La data de 20.12.2024, prin intermediul Direcției de Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Apel Bălți, Agenția Teritorială Nord a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină a depus referință prin care a solicitat respingerea cererii de apel înaintate cu menținerea Hotărârii judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 01 aprilie 2024.

În susținerea poziției indicate, menționează că motivele invocate de apelantă în cererea de apel nu-şi găsesc confirmare, ceea ce denotă faptul că sunt formale şi nu pot pune la îndoială legalitatea hotărârii instanței de fond. Cererea de apel nu conţine temeiuri legale în baza cărora hotărârea primei instanţe poate fi casată.

În urma verificărilor de rigoare efectuate de către AT Nord a CNAM s-a stabilit neachitarea primei de asigurare obligatorie de asistenţă medicală pentru anii 2021, 2022, 2023 de către apelant ceea ce a servit drept motiv de a depune cerere de chemare în judecată la data de 28.11.2023 - AT Nord a CNAM către Lavric Igor Gheorghe, despre încasarea forţată a primei de asigurare medicală pentru anii 2021,2022, 2023.

Legalitatea şi temeinicia hotărârii instanţei de fond consideră că e evidentă, deoarece se întemeiază pe circumstanţele de fapt și de drept constatate nemijlocit de instanţa de judecată şi pe probele cercetate în cadrul şedinţelor judiciare în strictă conformitate cu legea, ceea ce corespunde prevederilor art.130, alin. (1), art. 239 CPC. În procesul examinării cauzei, s-a stabilit cu certitudine că apelanta are datorii faţă de Fondul Asigurării Obligatorii de Asistență Medicală (FOAM) a CNAM, care au fost confirmate prin probe veridice.

În temeiul Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, nr.1585-XIII din 27.02.1998, cu modificările și completările ulterioare, asigurarea obligatorie de asistență medical are un caracter obligatoriu pentru toți cetățenii Republicii Moldova, obligativitatea asigurării fiind expres stabilită ca principiu în art.5 alin.1 lit.d din legea menționată, pe baza căruia se organizează și funcționează sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală și potrivit căruia persoanele fizice și juridice au, conform Legii, obligația de a participa la sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală.

Conform Sistemului Informațional Automatizat „Asigurarea Obligatorie de Asistență Medicală” (SI AOAM), pus în aplicare din 01.11.2023, care face parte din platforma guvernamentală de interoperabilitate MConnect; la verificarea statutului apelantul Lavric Igor *****se constată că este persoană neasigurată, deci cu certitudine are datorii față de Fondurile Asigurării Obligatorii de Asistență Medicală (FAOAM) a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină pentru perioada anilor 2021,2022,2023.

Legislaţia RM prevede expres obligativitatea achitării primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală de către persoanele care deţin statut – fondator de Întreprindere Individuală. (anexa nr. 2, pct.1, lit.b Legea nr. 1593 din 26.12.2002).

Apelantul a deţinut incontestabil statutul - fondator de Gospodărie Țărănească până la data de 17.06.2024- data lichidării GȚ, ceea ce este reflectat în extrasul de pe pagina web a SFS și extrasul de pe pagina e-services.md, informația fiind veridică, actualizată continuu.

Obligativitatea instituită prin efectul legii, de fapt, reprezintă un instrument de responsabilizare a cetățenilor de a participa la sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală prin achitarea primelor în fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală pentru acumularea mijloacelor financiare în scopul acoperirii cheltuielilor de tratament ce pot surveni asupra stării sănătății a persoanelor.

Potrivit prevederilor art. 26 alin (1) lit. c) al Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, nr. 181 din 25.07.2014 – fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală sunt parte componentă a bugetului public național.

Conform art. 31 pct. 3 Fondurile asigurării obligatorii de asistenţă medicală se administrează de către Compania Naţională de Asigurări în Medicină.

Mijloacele financiare acumulate în fondurile de asigurare, inclusiv sumele penalităților pentru neachitarea în termen a primelor, sunt destinate realizării activității specifice asigurării obligatorii de asistență medicală și se utilizează în strictă conformitate cu Regulamentul cu privire la modul de constituire și administrare a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, aprobat prin HG RM nr. 594 din 14.05.2002 cu modificările și completările ulterioare.

Referitor la probele nominalizate de apelant în cererea de apel, deduce că nu pot servi temei pentru speța dată, deoarece apelantul eronat interpretează obligația sa ca fondator privind achitarea primei de asigurare.

De altfel, motivele invocate de apelant în cererea de apel sunt fără just temei, nu a invocat nici care normă de drept material sau normă de drept procedural care să fi fost încălcate sau aplicate eronat, ceea ce denotă faptul că Apelul înaintat de către Lavric Igor *****este neîntemeiat, astfel poate pune la îndoială legalitatea hotărârii contestate și nu pot servi drept temei pentru casarea ei.

Accentuează că judecătorul corect a aplicat normele de drept ceea ce a dus la emiterea unei decizii legal întemeiate.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând argumentele apelului în raport cu materialele cauzei, colegiul civil consideră că apelul urmează a fi respins cu menținerea hotărârii instanței de fond din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art.385 lit.a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după de judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

Potrivit art.276^2 Cod de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depășește 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanţei, fără a se lua în considerare dobânzile, penalitățile, cheltuielile de judecată şi alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

Valoarea acțiunii fără dobândă nu depășește 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanţei din care considerente cauza a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă.

Potrivit art.276^3 alin.(1) și (2) Cod de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică.

Potrivit prevederilor art.276^4 alin. (5) CPC RM instanța de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile art.276^3 fiind aplicabile corespunzător astfel, instanța de apel a examinat cererea de apel în procedura scrisă, fără citarea părților.

Potrivit art.373 alin.(1) și (2) Cod de procedură civilă, (1) instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărâri atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

Prima instanţă a examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material şi procedural, apreciind la justa valoare probele administrate în conformitate cu prevederile art. 130 Cod de procedură civilă, RM şi a pronunțat o hotărâre legală şi întemeiată.

Potrivit materialelor cauzei, conform informației oficiale prezentate și plasate pe site-ul Inspectoratului Fiscal de Stat se atestă că, Lavric Igor deține statutul de administrator al Gospodăriei Țărănești „Lavric Igor”, care la momentul depunerii cererii de chemare în judecată are statut de „activ” (f.d. 5).

Potrivit extrasului privind statutul de asigurat în cadrul AOAM anexat la materialele cauzei, se atestă că Lavric Igor, are statut de neasigurat (f.d. 6).

Potrivit art.1 alin.(1) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr.1585-XIII din 27.02.1998, asigurarea obligatorie de asistență medicală reprezintă un sistem autonom garantat de stat de protecție financiară a populației în domeniul ocrotirii sănătății prin constituirea, pe principii de solidaritate, din contul primelor de asigurare, a unor fonduri bănești destinate pentru acoperirea cheltuielilor de tratare a stărilor condiționate de survenirea evenimentelor asigurate (maladie sau afecțiune). Sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală oferă cetățenilor Republicii Moldova posibilități egale în obținerea asistenței medicale oportune şi calitative.

Conform art.61 alin.(1) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr.1585-XIII din 27.02.1998, evidența persoanelor fizice în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală se ține de către Compania Națională de Asigurări în Medicină.

Articolul 17 alin. (1), (7) a Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr.1585-XIII din 27.02.1998 prevede că, prima de asigurare obligatorie de asistență medicală reprezintă o sumă fixă sau o contribuție procentuală la salariu şi la alte recompense, pe care asiguratul este obligat să o plătească asigurătorului pentru preluarea riscului asigurat al persoanei, conform prevederilor legislației. Mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare se stabilesc prin lege.

Art.4 alin.(2) Legea nr.1593-XV din 26 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală prevede că, categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, care se asigură în mod individual, se stabilesc în anexa nr.2.

Prevederile art.7 din Legea cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr.1593 din 26 decembrie 2002, relevă că, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru categoriile de persoane prevăzute în anexa nr.2 se calculează în valoare absolută, conform art.17 alin.(4) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală.

Iar, pct.(1) lit.b) din anexa 2 a Legii cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, nr.1593 din 26.12.2002, statuează că, categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, care se asigură în mod individual, se includ proprietarii de terenuri cu destinaţie agricolă, excepţia grădinilor şi loturilor pentru legumicultură, indiferent de faptul dacă au dat sau nu aceste terenuri în arendă sau folosinţă pe bază de contract.

Corespunzător prevederilor art.5 Legea cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr.1593-XV din 26 decembrie 2002, mărimea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală se calculează de către Ministerul Sănătății, conform prevederilor art.17 din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, şi se aprobă anual prin legea fondurilor obligatorii de asistență medicală.

Prevederile art. 2 Legea nr. 1353 din 03.11.2000 privind gospodăriile ţărăneşti (de fermier) conform cărora, gospodăria ţărănească este o întreprindere individuală, bazată pe proprietate privată asupra terenurilor agricole (denumite în continuare terenuri) şi asupra altor bunuri, pe munca personală a membrilor unei familii (membri ai gospodăriei ţărăneşti), avînd ca scop obţinerea de produse agricole, prelucrarea lor primară, comercializarea cu preponderenţă a propriei producţii agricole. Gospodăria ţărănească se poate constitui şi dintr-o singură persoană fizică. Numai gospodăriile ţărăneşti pot desfăşura activitate individuală de întreprinzător în agricultură.

Potrivit art.22 alin.1 Legea cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală nr. 1593-XV din 26.12.2002, persoanele fizice incluse la data de 1 ianuarie a anului de gestiune în una din categoriile de plătitori prevăzute la anexa nr.2 vor achita integral o primă de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă în termen de până la data de 31 martie a anului de gestiune.

Conform art.4 alin.2 a Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistenţă medicală pe anul 2021 nr. 256 din 16.12.2020, prin derogare de la prevederile art.17 alin.(4) din Legea nr.1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală, prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală calculată în sumă fixă se stabileşte în mărime de 4056 de lei pentru categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr.2 la Legea nr.1593/2002 cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală.

Potrivit art.4 alin.2 a Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistenţă medicală pe anul 2022 nr. 207 din 06.12.2021, prin derogare de la prevederile art.17 alin.(4) din Legea nr.1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală, prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală calculată în sumă fixă se stabileşte în mărime

de 4056 de lei pentru categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr.2 la Legea nr.1593/2002 cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală.

Potrivit art.4 alin.2 a Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistenţă medicală pe anul 2023 nr. 358 din 22.12.2022, prin derogare de la prevederile art.17 alin.(4) din Legea nr.1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală, prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală calculată în sumă fixă se stabileşte în mărime de 12 636,00 de lei pentru categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr.2 la Legea nr.1593/2002 cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală.

Reieșind din normele de drept citate supra, rezultă că fondatorul GȚ „Lavric Igor", Lavric Igor avea obligația de a se asigura individual, achitând până la data de 31 martie a anului de gestiune prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală pentru anul 2021 în mărime de 4056 lei, și pentru anul 2022 în mărime de 4056 lei și pentru anul 2023 în mărime de 12 636,00 lei fapt ignorat de către acesta.

Art.23 alin.1 Legea cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală nr. 1593-XV din 26.12.2002 statuează că, persoanele fizice care se includ în una din categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr.2, după expirarea termenului stabilit la art.22 alin.(1), vor achita, în termen de 30 de zile calendaristice de la data includerii în categoria respectivă, prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă, în cuantum proporţional numărului de zile ale anului de gestiune în care nu au avut statut de persoană asigurată, inclusiv numărul de zile calendaristice rămase pînă la finele anului de gestiune.

Astfel că plătitorii primei în sumă fixă au obligaţia să achite prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă anual, până la 31 martie a anului de gestiune, respectiv în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a legii fondurilor asigurării obligatorii de asistenţă medicală pe anul respectiv.

Lavric Igor avea obligația certă, previzibilă și exigibilă de a achita prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă pentru anul 2021, pentru anul 2022 și pentru anul 2023.

Art.30 alin. (1) Legea nr.1593-XV din 26.12.2002 prevede că neachitarea în termen a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală atrage după sine calcularea unei penalităţi în mărime de 0,1% din suma datoriei pentru fiecare zi de întârziere.

Potrivit art. 952 Cod civil, penalitatea stabilită de lege nu poate fi exclusă şi nici micşorată anticipat prin acordul părţilor.

Penalitatea stabilită de lege (clauza penală legală) constituie o excepţie de la regula generală conţinută în art.947 alin. (1) Cod civil (care stipulează că clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun) întrucât nu constituie o prevedere contractuală. Clauza penală legală se stabileşte prin diverse acte normative, adică prin lege în sens larg, care reglementează unele din cele mai frecvente raporturi juridice, cum ar fi inclusiv cele legate de asigurarea obligatorie de asistență medicală.

Normele legale prin care se stipulează clauza penală poartă un caracter imperativ şi respectiv, părţile nu au posibilitatea să stabilească clauza penală în alte condiţii decât cele prevăzute de lege.

De altfel, Colegiul conchide că instanța de fond corect și legal a încasat penalitatea pentru neachitarea în termen a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală din contul lui Lavric Igor.

Referitor la alegațiile apelantului precum că, Lavric Igor nu poate fi inclus în categoria prevăzută de anexa nr.2 al Legii nr.1593-XV din 26.12.2002, deoarece GȚ avea statutul inactiv pe o perioadă de 7 ani din motiv că acesta nu a beneficiat de careva venituri, Colegiul civil o va respinge ca neîntemeiată, or, potrivit informației despre contribuabilul GȚ „Lavric Igor", aceasta a fost închisă la data de 18.06.2024, iar până la momentul închiderii se prezumă ca fiind obligat să achite primele de asigurare obligatorie de asistenţă medicală, or acestea se solicită de a fi încasate pentru o perioadă de până la 18.06.2024. De altfel, GȚ „Lavric Igor" nu este exceptat de la achitarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Nu are relevanță la caz nici argumentul apelantului precum că, Lavric Igor nu este o întreprindere activă, a notificat Agenția Teritorială Nord a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină că pe o perioadă de 7 ani de zile este stabilit cu domiciliu peste hotarele țării iar gospodăria nu activează, or, Colegiul civil va atenționa la faptul că, în coroborare cu prevederile art.27 alin. (4) al Legii privind gospodăriile ţărăneşti (de fermier) nr. 1353 din 03.11.2000 prevede că, Activitatea gospodăriei se consideră încetată din momentul radierii acesteia din Registrul de stat al gospodăriilor țărănești (de fermier), iar potrivit informației oficiale al Serviciului Fiscal de Stat la momentul examinării cauzei în instanța de fond GȚ „Lavric Igor" avea statut activ din care considerente este un contribuabil plătibil, or, data privind radierea GȚ „Lavric Igor" este 18.06.2024 pe când perioada pentru care s-a solicitat de către reclamant încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală este 2021-2023.

Din considerentele menționate şi având în vedere faptul că, hotărârea primei instanţe este întemeiată şi legală, iar motivele invocate de apelant sunt neîntemeiate, Colegiul Civil ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat şi de a menține hotărârea primei instanțe

În temeiul art.385 lit. a), 390, 276[4] alin. (4) CPC RM colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord,-

Decide:

Apelul declarat de avocatul Caduc Marina în interesele lui Lavric Igor se respinge.

Hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 01 aprilie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Agenția Teritorială Nord a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină către Lavric Igor cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală se menține.

Decizia este definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

Președintele ședinței

Judecător Stanislav Grosu

Judecătorii Alina Țihonschi Radu Holban